

Kanker in beeld

Van 11 september tot en met 1 oktober 2009 is in de Grote Kerk in Den Haag de manifestatie Kanker in Beeld te zien. Elk van de ruim 100 deelnemers is direct of indirect betrokken bij kanker en exposeert met één of meerdere kunstwerken. "Ik schilder die onderwerpen waar ik niet veel over praat."

tekst Resi Lankester fotografie Daniel Nicolas

“Over dit doek heb ik gedroomd. Wekenlang. Ik durfde me er niet toe te zetten het te maken”

José

José Wognum (56) weet sinds zes jaar dat ze ongeneeslijk ziek is. Vijf jaar geleden begon ze met schilderen, omdat praten over haar ziekte niet meer genoeg was. “Ik voelde: er zit méér.” Haar tot nu toe grootste doek is te zien tijdens de manifestatie Kanker in Beeld in Den Haag.

“**S**childeren is als ademen voor mij. Ik verheug me er elke dag weer op de kwast te pakken. Over dit doek heb ik gedroomd. Wekenlang. Ik durfde me er niet toe te zetten het te maken. Ik was bang dat de droom me iets wilde vertellen. Dat het mijn laatste doek zou zijn bijvoorbeeld. Maar door het verzoek van Stichting de Vruchtenburg, of ik wilde exposeren tijdens Kanker in Beeld, ben ik de uitdaging aangegaan. Ik begon met schilderen en keek de angst recht in de ogen. Nu het af is, weet ik dat het niet mijn laatste doek was. Dat ik misschien nog wel zo'n groot werk kan maken. Als enige van al mijn schilderijen heeft dit een naam: Now. Want dat is wat telt: het nu. Zoals wel vaker, hoorde en zag ik niks anders tijdens het schilderen. Alles komt los, zoals bij mediteren. Het gaat verder dan verdriet, huilen of schreeuwen; het raakt je ziel. Je voelt je vol en leeg tegelijk. Dat gevoel is niet in woorden uit te drukken. Daarom schilder ik het.”

⤴ “Dit heb ik voor mijn zoon gemaakt, hij wilde iets in deze kleur. Hij wil het graag in huis hebben, maar ik ben er nog niet aan toe. Het voelt als afscheid nemen van een kind.”

⤴ “Je ziet een gezond en een ziek stuk. Die delen horen bij elkaar, samen ben ik dat. Ik wil niks verstoppen. Dat ik alleen over kanker schilder is onzin. Mijn werk gaat over het leven, over mij. En daar hoort de ziekte nu eenmaal bij.”

⤵ “Dit is een heel speciaal werk voor mij. Eerst vond ik het niks. Toen ben ik het doek gaan beplakken met papier, tot ik tevreden was. Het was niks en het is iets moois geworden.”

⤵ “Iedereen ziet hier iets anders in. Dat vind ik mooi. Voor mij staat het symbool voor de verbinding met de aarde, het water en de lucht. Met alles om je heen.”

Helna

“Alle angsten die ik in me had, hangen nu aan de muur”

Een jaar na de diagnose borstkanker in 2008 was bij **Helna Stiphout (39)** geen kanker meer aantoonbaar. Haar woede, verdriet, onmacht en onzekerheid ten tijde van haar ziekte verbeeldde ze in haar schilderijen. Een deel daarvan is te zien tijdens Kanker in Beeld. “Als ik het eenmaal had geschilderd, kon ik er beter over praten.”

“**W**at ik schilder is soms maar een gedachteflard van een minuut. Het zijn die onderwerpen waar ik niet veel over praat. Mijn twijfels voordat ik aan chemo begon bijvoorbeeld. Wil ik het echt? Of wil ik liever voor de makkelijke weg kiezen: de dood? Nadat ik het in beelden had verwoord, durfde ik die twijfel pas hardop uit te spreken. Het schilderen ging niet vanzelf. Ik heb kunstacademie gedaan, maar werk altijd in opdracht. Vlak na de diagnose borstkanker zat ik op een ontzettend dieptepunt. Ik sliep slecht, was alleen maar aan het piekeren. Een vriendin leerde me een vorm van drukpunttherapie (vorm van therapie waarbij bepaalde punten op de huid worden gestimuleerd, red.): Emotional Freedom Technique. Na die sessie kon ik eindelijk weer slapen. De volgende dag begon ik met schetsen en volgde het ene na het andere schilderij. Alle angsten die ik in me had hangen nu aan de muur.”

